

מסורת הש"ס

(א) [לָקַחְנָם ט. פז:]; (ב) [לָקַחְנָם ג. יצמות קא:]; (ג) ע"י מוספות לָקַחְנָם יד. ד"ה וערפּת, (ד) [ביצמות קא: אַתָּה ר' יוֹסֵף, (ס) יצמות קא: קז: ו] [ע"י מוספות לָקַחְנָם יד: ד"ה מנילה כג: ו] מנילה כג: (ח) [ע"י מוספות ערכין יט: ד"ה או דילמָא ומוספות מנילה כג: ד"ה עשרה], (ט) [לָקַחְנָם טט: ב"ק מד: י' שס טו: ב] לָקַחְנָם טו: ו [לָקַחְנָם יח: ט] (ח) לָקַחְנָם כ: (ז) [וְהָאֵל לֹאָהָ קִחְשִׁי נָמִי זָקֵן מִמֶּנָּה וְהִשְׁקָפָהּ סוּטָה דְּדִינְיֵיהּ בְּשִׁבְעִים וְאַחַד ע"י מוספות סוטה ו: ד"ה מה להלן], (ס) [לָקַחְנָם יד: סוטה מ.ה.] שביעות יד: (ע) [ע"י מוספות שביעות טו: ד"ה שאין וכו' ומוספות זכאים לג: ד"ה ויעבד], (פ) [נמוכה ט.א.], (ז) לָקַחְנָם ג: (ק) ע"י לָקַחְנָם ט. ב' דיבורי רש"י המוּלָאָה שס רע וחכמים שייכין לנאָל, (ח) [ז"ל כַּדְלָקַחְנָם בַּמַּמְחִיץ], (ט) [וְהָרִמָּה כַּתֵּב שֹׁהוּ דִּיבּוּר חֲדָשׁ], (י) [נְשִׁין מוֹרִיט], (א) [ע"י היעב דְּשָׁרְיָן לָקַחְנָם טו: ד"ה כַּדְלָם וכו' וצמה שהשיגו עליו מוֹס' שס ד"ה והכַּדְלָם], (ב) ע"י שְׂרָא, (ג) כִּסְרָא: (ד) וסלה, (ו) ז"ל וסל: ר"מ,



תורה אור השלם

- וְאִשְׁהוּ אִשְׁרֵי תִּקְרַב אֶל כָּל בְּהֵמָה לְרִבְעָה אֹתָהּ וְתִרְגַּם אֹתָהּ וְהָאִשְׁהוּ יָאֵת אֶת הַבְּהֵמָה מוֹת וְיִתְּנוּ דַּמְיֵיהֶם בָּהֶּן וְיִקְרָא כ טו
- וְאִשֵּׁי אִשְׁרֵי יִתְּן שִׁקְבָהוּ בַּבְּהֵמָה מוֹת יוֹמָת וְאֵת הַבְּהֵמָה תִּהְרַג: וְיִקְרָא כ טו
- וְאֵם שׁוֹר נִגְזָה הוּא מִתְּמַל שִׁלְשָׁה וְהוּעֵד בְּבָעֲלִיו וְלֹא יִשְׁמְרֵנָּה וְהַיְמִית אִישׁ אוֹ אִשְׁהוּ הַשׁוֹר יִשְׁקַל וְגַם בְּעֲלִיו יוֹמָת: שְׁמוֹת כֹּא כט
- וְיֹאמְרוּ יי אֵל מִשְׁה אִסְתָּפָה לִי שְׁבָעִים אִישׁ מִזִּבְיָהּ יִשְׂרָאֵל אִשְׁרֵי יִדְעֵנָּה בִּי הֵם וְאֵין הָעָם יִשְׁתְּרִין וְלִקְחָתָּהּ אֹתָם אֵל אֱהִל מוֹעֵד וְהִתְיַצְבוּ שָׁם עֶקֶר: בַּמְדַּבֵּר יא טז
- וְיִשְׁפֹּטוּ הָעֵדָה בֵּין הַמְּבֹרָה וּבֵין אֵאל הָרִים עַל הַמִּשְׁפָּטִים תִּקְאָלָה: וְהִצִּילוּ הָעֵדָה אֶת הָרִיצָה מִיַּד אֵאל הָרִים וְהִשְׁיבוּ אֹתוֹ הָעֵדָה אֵל עֵיר מִקְלָטוֹ אִשְׁרֵי גֵס שְׁקוּה וְיִשָּׁב בָּהּ עַד מוֹת הַבְּרִיָּן הַגָּדוֹל אִשְׁרֵי מִשָּׁשׁ אוֹתוֹ בְּשָׁמֶן הַקֵּדָשׁ:
- בַּמְדַּבֵּר לה כד-כה
- עַד מוֹת לְעֵדָה הָרִיעָה הַזֹּאת אִשְׁרֵי הַקּוֹה מְלִיצִים עָלֶי אֶת תְּלֻמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִשְׁרֵי הַקּוֹה מְלִיצִים עָלֶי שְׁמַעְתֵּי: בַּמְדַּבֵּר יד כו
- לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי רִבִּים לְרַעַת וְלֹא תַעֲנֶה עַל רֵב לְנִטָּת אַחֲרֵי רִבִּים לְהִטָּה: שְׁמוֹת כג ב



לְעוֹי רש"י

מורקא. א.בול. ספר.

דיני ממונות בשלשה פרק ראשון סנהדרין

דִּינֵי מִמוֹנוֹת שְׁלֹשָׁה. בגמ' [ג:] ילפינן להו: **גוּלִּיּוֹס**. כופר בפקדון דמששלח צו יד הוי גולן וכן החוטף מיד חצירו הוי גולן כגון ויגזול את החנית מיד המנצרי (שמואל ב כג) אצל לוח ולא שילם לא מיקרי גולן דמלוה להוצאה ניתנה: **וּחְבֻּלוֹס**. החובל בחצירו חייב בחמשה דברים כדאמרין בצבא קמא (פד.) ואיש כי יתן מוס בעמיתו וגו' כן יעשה לו [ויקרא כד] צממון. ובגמ' [ע"ב] פריך היינו דיני ממונות: **נוק**. דשור המועד או אדם שהזיקו. ובגמ' [ג.] פריך היינו חבלות: **שְׁלוּמֵי כַּפֵּל**. דגניצה שנמאל צידו דכתיב (שמות כב) אם המלֵא תמלֵא צידו וגו': **וּשְׁלוּמֵי אֶרְצֵהּ וחמשה**. דשור או שה שטנצחו או מכרו: **הַאוּגֹם ומפסה**. נערה צמולה חמשים כסף: (י) **מוציא שם רע**. לא מנאמי לכתך צמולים וגו' וענשו אותו מאה כסף וגו' (דברים כב): **דיני נפשות**. דלם אמת היה שזינתה תחתיו היא בסקילה. ודיני נפשות בעינן כ"ג [לָקַחְנָם צפירקין (דף טו.)]: **מנוס**. מלקות ארבעים. טעמא דר' ישמעאל ורבנן מפרש בגמרא (דף י.) מקראי: **עיבור החדש**. בגמרא [י:] מפרש: **עיבור השנה**. שהיו צ"ד יושצין ורואין אם צריכין לעבר מפני האצבי והתקופה כדאמרין בגמ' [יח:] מילתיה דר' שמעון מפרשא בגמרא צברייתא (דף י.):

סמיכה וקנים. על ראש פר העלם דבר של צבור: **חליצה בשלשה**. ביצמות יליף לה בפרק מנזות חליצה

(דף קא.). **מיאוינן**. יתומה קטנה שהשיאיה אמה ואחיה לדעתה יוצאה בלא גט צמיאון כל זמן שלא גדלה תחתיו ובשלשה בעינן דכל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון ומיאוינן דרבנן דמדאורייתא אפילו מיאון לא ציאי דאין קדושי קטנה כלום אלא אם כן

קדשה אציה דכתיב (דברים כב) את צמי נתמי לאיש הזה: **נטע רצעי**. אם צא לחלו על המעות וכן מעשר שני: **שאין דמיון ידועין**. כגון פירות והרכיבו שאין להם שער בשוק: **והפקדושות**. הבא לפדותן צריך שלשה לשומן: **הערכין המטלטלין**. בגמרא (דף יד:) מפרש: **אחד מהם כהן**. דכתיב כהן צפרשה כערכך כהן וגו' (ויקרא מ:)

והקרקעות. של הקדש צריך ט' והעשירי כהן לשומן אם צא לפדותן. בגמ' (דף טו.) מפרש ויליף להו מקראי: **ואדם**. הבא לפדות עצמו מיד הקדש צריך עשרה לשומן. ובגמרא (שס) פריך אדם מי קדיש: **דיני נפשות נעשרים ושלשה**. לָקַחְנָם יליף לה צמתי: **הרובע והגרבע**. שור שרבע אשה וצממה שגרבעת לאיש נידונית הצממה ליסקל: **צנ"ג**. כלום הרובע דליתקוש להדדי

א והרגת את האשה ואת הצממה צממה היינו רובע ואיתקוש צממה לאשה מה אשה צנ"ג אף צממה צנ"ג: **ואומר ואם הצממה סהרוגו**. צנרע כתיב: **שור הנסקל**. שנגח אדם ומת: **כמיסה בעלים**. אם היה נידון

דיני

סנהדרין,המקום בו נערכו דיוני ממונות

ממונות אִשְׁלֹשָׁה יְגוּלִּיּוֹת וּחְבֻּלוֹת בשלשה נוק וחצי נוק תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה בשלשה יֶהוּאֹגֶם והמפתה והמוציא שם רע בשלשה דברי ר"מ וחכמים אומרים יִמוּצִיא שֵׁם רַע בְּעִשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה מִפְנֵי שִׁישׁ בּוֹ דִּינֵי נִפְשׁוֹת ^(א)מכות בשלשה משום רבי ישמעאל אמרו בעשרים ושלשה יַעֲיֹבֹר הַחֹדֶשׁ בְּשִׁלְשָׁה עֵיבּוֹר הַשָּׁנָה בְּשִׁלְשָׁה דְּבָרֵי ר"מ רֵבֵן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר יִבְשִׁלְשָׁה מִתְחִילִין וּבַחֲמִשָּׁה נוֹשְׂאִין וְנוֹתִין וגומרין בשבעה ואם גמרו בג' מעוברת: ^(ב)סמיכת זקנים ^(ג)ועריפת עגלה בשלשה דברי ר' ^(ד)שמעון ר' יהודה אומר ^(ה)בחמשה ^(ו)החליצה והמיאוינן בשלשה ^(ז)נטע רבעי ^(ח)ומעשר שני שאין דמיו ידועין בהקדשות בשלשה יֶהֱעֲרִכֵן הַמִּטְלָטְלִים בשלשה ר' יהודה אומר אחד מהן כהן ^(ט)והקרקעות ^(י)תשעה וכהן ^(יא)ואדם כיוצא בהן ^(יב)דיני נפשות בעשרים ושלשה יֶהֱרֹבַע וְהַגְּרַבַּע בְּעִשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה שְׂנָאֹמֵר ^(יג)והרגת את האשה ואת הבהמה ואומר ^(יד)ואת הבהמה תהרוגו ^(טו)שור הנסקל בעשרים ושלשה שְׂנָאֹמֵר ^(טז)השור יסקל וגם בעליו יומת ^(יז)כמיתת בעלים כך מיתת השור ^(יח)הזאב והארי הדוב והנמר והברדלס והנחש מיתתן בעשרים ושלשה ^(יט)רבי אליעזר אומר כל הקודם להורגן זכה רבי עקיבא אומר מיתתן בעשרים ושלשה: ^(כ)אין שְׁדִינִין לא את השבט ולא את נביא השקר ולא את כהן גדול אלא על פי בית דין של שבעים ואחד ^(כא)ואין מוציאין ^(כב)למלחמת הרשות אלא על פי בית דין של שבעים ואחד אין ^(כג)מוסיפין ^(כד)על העיר ועל העזרות אלא על פי בית דין של שבעים ואחד אין עושין סנהדריות לשבטים אלא על פי בית דין של שבעים ואחד ^(כה)אין עושין עיר הנדחת אלא על פי בית דין של שבעים ואחד ^(כו)אין עושין עיר הנדחת שלש אבל עושין אחת או שתיים ^(כז)סנהדרין גדולה היתה של שבעים ואחד וקטנה של עשרים ושלשה מנין לגדולה שהיא של שבעים ואחד שְׂנָאֹמֵר ^(כח)אספה לי שבעים איש מזקני ישראל ומושה על גביהן ר' יהודה אומר שבעים יִמוּנִין לַקְטָנָה שהיא של עשרים ושלשה שְׂנָאֹמֵר ^(כט)ושפטו העדה והצילו העדה עדה שופטת ועדה מצלת הרי כאן עשרים ומנין לעדה שהיא עשרה שְׂנָאֹמֵר ^(ל)עד מתי לעדה הרעה הזאת יצאו יהושע וכלב ומנין להביא עוד שלשה ממושבע שְׂנָאֹמֵר ^(לא)לא תהיה אחרי רבים לרעות שומע אני שאחיה עמהם לטובה אם כן למה נאמר אחרי רבים להטות לא כהטייתך לטובה הטייתך לרעה הטייתך לטובה על פי אחד יֶהֱטִייתָךְ לרעה על פי שנים ואין

ב.

דִּינֵי מִמוֹנוֹת בְּשִׁלְשָׁה. אחר ששנה דינים בתלמא צבי משמיענו צממה דנין אותם ^(א)הא דלא תנא כופר ושלשים של עבד כדתנן שאר קנסות י"מ משום דשור מיתמו צנ"ג וצמון שהשור בסקילה בעלים משלמין כופר ושלשים של עבד (צ"ק דף מג.) ודלא כר"א דמחייב ע"פ עד אחד וע"פ הצעלים בפרק ארבעה וחמשה (שס מא:) ואין נראה דהא איכא אמוראי התם דסברי דאפי' ר' עקיבא דריש אם כופר לרבות שלא צמונה ונראה לר"ת דכופר ולי' של עבד הוי ככלל חבלות אי נמי תנא ושייר הני ושייר נמי יציאת עבד צראשי אצרים דקנסא הוא וצעי נמי ג' מומחין וללישנא קמא לא חשיב הא שייר דאיכ' למימר דפשיטא ליה דהוי מכלל חבלות אי נמי התנא לא איירי אלא צממון הניתן מיד ליד: ^(מה)

וגומרין בשבעה ואם גמרו בג' מעוברת: ^(סא)סמיכת זקנים ^(ג)ועריפת עגלה בשלשה דברי ר' ^(ד)שמעון ר' יהודה אומר ^(ה)בחמשה ^(ו)החליצה והמיאוינן בשלשה ^(ז)נטע רבעי ^(ח)ומעשר שני שאין דמיו ידועין בהקדשות בשלשה יֶהֱעֲרִכֵן הַמִּטְלָטְלִים בשלשה ר' יהודה אומר אחד מהן כהן ^(ט)והקרקעות ^(י)תשעה וכהן ^(יא)ואדם כיוצא בהן ^(יב)דיני נפשות בעשרים ושלשה יֶהֱרֹבַע וְהַגְּרַבַּע בְּעִשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה שְׂנָאֹמֵר ^(יג)והרגת את האשה ואת הבהמה ואומר ^(יד)ואת הבהמה תהרוגו ^(טו)שור הנסקל בעשרים ושלשה שְׂנָאֹמֵר ^(טז)השור יסקל וגם בעליו יומת ^(יז)כמיתת בעלים כך מיתת השור ^(יח)הזאב והארי הדוב והנמר והברדלס והנחש מיתתן בעשרים ושלשה ^(יט)רבי אליעזר אומר כל הקודם להורגן זכה רבי עקיבא אומר מיתתן בעשרים ושלשה: ^(כ)אין שְׁדִינִין לא את השבט ולא את נביא השקר ולא את כהן גדול אלא על פי בית דין של שבעים ואחד ^(כא)ואין מוציאין ^(כב)למלחמת הרשות אלא על פי בית דין של שבעים ואחד אין ^(כג)מוסיפין ^(כד)על העיר ועל העזרות אלא על פי בית דין של שבעים ואחד אין עושין סנהדריות לשבטים אלא על פי בית דין של שבעים ואחד ^(כה)אין עושין עיר הנדחת אלא על פי בית דין של שבעים ואחד ^(כו)אין עושין עיר הנדחת שלש אבל עושין אחת או שתיים ^(כז)סנהדרין גדולה היתה של שבעים ואחד וקטנה של עשרים ושלשה מנין לגדולה שהיא של שבעים ואחד שְׂנָאֹמֵר ^(כח)אספה לי שבעים איש מזקני ישראל ומושה על גביהן ר' יהודה אומר שבעים יִמוּנִין לַקְטָנָה שהיא של עשרים ושלשה שְׂנָאֹמֵר ^(כט)ושפטו העדה והצילו העדה עדה שופטת ועדה מצלת הרי כאן עשרים ומנין לעדה שהיא עשרה שְׂנָאֹמֵר ^(ל)עד מתי לעדה הרעה הזאת יצאו יהושע וכלב ומנין להביא עוד שלשה ממושבע שְׂנָאֹמֵר ^(לא)לא תהיה אחרי רבים לרעות שומע אני שאחיה עמהם לטובה אם כן למה נאמר אחרי רבים להטות לא כהטייתך לטובה הטייתך לרעה על פי שנים ואין

דִּינֵי מִמוֹנוֹת בְּשִׁלְשָׁה. אחר ששנה דינים בתלמא צבי משמיענו צממה דנין אותם ^(א)הא דלא תנא כופר ושלשים של עבד כדתנן שאר קנסות י"מ משום דשור מיתמו צנ"ג וצמון שהשור בסקילה בעלים משלמין כופר ושלשים של עבד (צ"ק דף מג.) ודלא כר"א דמחייב ע"פ עד אחד וע"פ הצעלים בפרק ארבעה וחמשה (שס מא:) ואין נראה דהא איכא אמוראי התם דסברי דאפי' ר' עקיבא דריש אם כופר לרבות שלא צמונה ונראה לר"ת דכופר ולי' של עבד הוי ככלל חבלות אי נמי תנא ושייר הני ושייר נמי יציאת עבד צראשי אצרים דקנסא הוא וצעי נמי ג' מומחין וללישנא קמא לא חשיב הא שייר דאיכ' למימר דפשיטא ליה דהוי מכלל חבלות אי נמי התנא לא איירי אלא צממון הניתן מיד ליד: ^(מה)

וגומרין בשבעה ואם גמרו בג' מעוברת: ^(סא)סמיכת זקנים ^(ג)ועריפת עגלה בשלשה דברי ר' ^(ד)שמעון ר' יהודה אומר ^(ה)בחמשה ^(ו)החליצה והמיאוינן בשלשה ^(ז)נטע רבעי ^(ח)ומעשר שני שאין דמיו ידועין בהקדשות בשלשה יֶהֱעֲרִכֵן הַמִּטְלָטְלִים בשלשה ר' יהודה אומר אחד מהן כהן ^(ט)והקרקעות ^(י)תשעה וכהן ^(יא)ואדם כיוצא בהן ^(יב)דיני נפשות בעשרים ושלשה יֶהֱרֹבַע וְהַגְּרַבַּע בְּעִשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה שְׂנָאֹמֵר ^(יג)והרגת את האשה ואת הבהמה ואומר ^(יד)ואת הבהמה תהרוגו ^(טו)שור הנסקל בעשרים ושלשה שְׂנָאֹמֵר ^(טז)השור יסקל וגם בעליו יומת ^(יז)כמיתת בעלים כך מיתת השור ^(יח)הזאב והארי הדוב והנמר והברדלס והנחש מיתתן בעשרים ושלשה ^(יט)רבי אליעזר אומר כל הקודם להורגן זכה רבי עקיבא אומר מיתתן בעשרים ושלשה: ^(כ)אין שְׁדִינִין לא את השבט ולא את נביא השקר ולא את כהן גדול אלא על פי בית דין של שבעים ואחד ^(כא)ואין מוציאין ^(כב)למלחמת הרשות אלא על פי בית דין של שבעים ואחד אין ^(כג)מוסיפין ^(כד)על העיר ועל העזרות אלא על פי בית דין של שבעים ואחד אין עושין סנהדריות לשבטים אלא על פי בית דין של שבעים ואחד ^(כה)אין עושין עיר הנדחת אלא על פי בית דין של שבעים ואחד ^(כו)אין עושין עיר הנדחת שלש אבל עושין אחת או שתיים ^(כז)סנהדרין גדולה היתה של שבעים ואחד וקטנה של עשרים ושלשה מנין לגדולה שהיא של שבעים ואחד שְׂנָאֹמֵר ^(כח)אספה לי שבעים איש מזקני ישראל ומושה על גביהן ר' יהודה אומר שבעים יִמוּנִין לַקְטָנָה שהיא של עשרים ושלשה שְׂנָאֹמֵר ^(כט)ושפטו העדה והצילו העדה עדה שופטת ועדה מצלת הרי כאן עשרים ומנין לעדה שהיא עשרה שְׂנָאֹמֵר ^(ל)עד מתי לעדה הרעה הזאת יצאו יהושע וכלב ומנין להביא עוד שלשה ממושבע שְׂנָאֹמֵר ^(לא)לא תהיה אחרי רבים לרעות שומע אני שאחיה עמהם לטובה אם כן למה נאמר אחרי רבים להטות לא כהטייתך לטובה הטייתך לרעה על פי שנים ואין

דִּינֵי מִמוֹנוֹת בְּשִׁלְשָׁה. אחר ששנה דינים בתלמא צבי משמיענו צממה דנין אותם ^(א)הא דלא תנא כופר ושלשים של עבד כדתנן שאר קנסות י"מ משום דשור מיתמו צנ"ג וצמון שהשור בסקילה בעלים משלמין כופר ושלשים של עבד (צ"ק דף מג.) ודלא כר"א דמחייב ע"פ עד אחד וע"פ הצעלים בפרק ארבעה וחמשה (שס מא:) ואין נראה דהא איכא אמוראי התם דסברי דאפי' ר' עקיבא דריש אם כופר לרבות שלא צמונה ונראה לר"ת דכופר ולי' של עבד הוי ככלל חבלות אי נמי תנא ושייר הני ושייר נמי יציאת עבד צראשי אצרים דקנסא הוא וצעי נמי ג' מומחין וללישנא קמא לא חשיב הא שייר דאיכ' למימר דפשיטא ליה דהוי מכלל חבלות אי נמי התנא לא איירי אלא צממון הניתן מיד ליד: ^(מה)

וגומרין בשבעה ואם גמרו בג' מעוברת: ^(סא)סמיכת זקנים ^(ג)ועריפת עגלה בשלשה דברי ר' ^(ד)שמעון ר' יהודה אומר ^(ה)בחמשה ^(ו)החליצה והמיאוינן בשלשה ^(ז)נטע רבעי ^(ח)ומעשר שני שאין דמיו ידועין בהקדשות בשלשה יֶהֱעֲרִכֵן הַמִּטְלָטְלִים בשלשה ר' יהודה אומר אחד מהן כהן ^(ט)והקרקעות ^(י)תשעה וכהן ^(יא)ואדם כיוצא בהן ^(יב)דיני נפשות בעשרים ושלשה יֶהֱרֹבַע וְהַגְּרַבַּע בְּעִשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה שְׂנָאֹמֵר ^(יג)והרגת את האשה ואת הבהמה ואומר ^(יד)ואת הבהמה תהרוגו ^(טו)שור הנסקל בעשרים ושלשה שְׂנָאֹמֵר ^(טז)השור יסקל וגם בעליו יומת ^(יז)כמיתת בעלים כך מיתת השור ^(יח)הזאב והארי הדוב והנמר והברדלס והנחש מיתתן בעשרים ושלשה ^(יט)רבי אליעזר אומר כל הקודם להורגן זכה רבי עקיבא אומר מיתתן בעשרים ושלשה: ^(כ)אין שְׁדִינִין לא את השבט ולא את נביא השקר ולא את כהן גדול אלא על פי בית דין של שבעים ואחד ^(כא)ואין מוציאין ^(כב)למלחמת הרשות אלא על פי בית דין של שבעים ואחד אין ^(כג)מוסיפין ^(כד)על העיר ועל העזרות אלא על פי בית דין של שבעים ואחד אין עושין סנהדריות לשבטים אלא על פי בית דין של שבעים ואחד ^(כה)אין עושין עיר הנדחת אלא על פי בית דין של שבעים ואחד ^(כו)אין עושין עיר הנדחת שלש אבל עושין אחת או שתיים ^(כז)סנהדרין גדולה היתה של שבעים ואחד וקטנה של עשרים ושלשה מנין לגדולה שהיא של שבעים ואחד שְׂנָאֹמֵר ^(כח)אספה לי שבעים איש מזקני ישראל ומושה על גביהן ר' יהודה אומר שבעים יִמוּנִין לַקְטָנָה שהיא של עשרים ושלשה שְׂנָאֹמֵר ^(כט)ושפטו העדה והצילו העדה עדה שופטת ועדה מצלת הרי כאן עשרים ומנין לעדה שהיא עשרה שְׂנָאֹמֵר ^(ל)עד מתי לעדה הרעה הזאת יצאו יהושע וכלב ומנין להביא עוד שלשה ממושבע שְׂנָאֹמֵר ^(לא)לא תהיה אחרי רבים לרעות שומע אני שאחיה עמהם לטובה אם כן למה נאמר אחרי רבים להטות לא כהטייתך לטובה הטייתך לרעה על פי שנים ואין

דִּינֵי מִמוֹנוֹת בְּשִׁלְשָׁה. אחר ששנה דינים בתלמא צבי משמיענו צממה דנין אותם ^(א)הא דלא תנא כופר ושלשים של עבד כדתנן שאר קנסות י"מ משום דשור מיתמו צנ"ג וצמון שהשור בסקילה בעלים משלמין כופר ושלשים של עבד (צ"ק דף מג.) ודלא כר"א דמחייב ע"פ עד אחד וע"פ הצעלים בפרק ארבעה וחמשה (שס מא:) ואין נראה דהא איכא אמוראי התם דסברי דאפי' ר' עקיבא דריש אם כופר לרבות שלא צמונה ונראה לר"ת דכופר ולי' של עבד הוי ככלל חבלות אי נמי תנא ושייר הני ושייר נמי יציאת עבד צראשי אצרים דקנסא הוא וצעי נמי ג' מומחין וללישנא קמא לא חשיב הא שייר דאיכ' למימר דפשיטא ליה דהוי מכלל חבלות אי נמי התנא לא איירי אלא צממון הניתן מיד ליד: ^(מה)

וגומרין בשבעה ואם גמרו בג' מעוברת: ^(סא)סמיכת זקנים ^(ג)ועריפת עגלה בשלשה דברי ר' ^(ד)שמעון ר' יהודה אומר ^(ה)בחמשה ^(ו)החליצה והמיאוינן בשלשה ^(ז)נטע רבעי ^(ח)ומעשר שני שאין דמיו ידועין בהקדשות בשלשה יֶהֱעֲרִכֵן הַמִּטְלָטְלִים בשלשה ר' יהודה אומר אחד מהן כהן ^(ט)והקרקעות ^(י)תשעה וכהן ^(יא)ואדם כיוצא בהן ^(יב)דיני נפשות בעשרים ושלשה יֶהֱרֹבַע וְהַגְּרַבַּע בְּעִשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה שְׂנָאֹמֵר ^(יג)והרגת את האשה ואת הבהמה ואומר ^(יד)ואת הבהמה תהרוגו ^(טו)שור הנסקל בעשרים ושלשה שְׂנָאֹמֵר ^(טז)השור יסקל וגם בעליו יומת ^(יז)כמיתת בעלים כך מיתת השור ^(יח)הזאב והארי הדוב והנמר והברדלס והנחש מיתתן בעשרים ושלשה ^(יט)רבי אליעזר אומר כל הקודם להורגן זכה רבי עקיבא אומר מיתתן בעשרים ושלשה: ^(כ)אין שְׁדִינִין לא את השבט ולא את נביא השקר ולא את כהן גדול אלא על פי בית דין של שבעים ואחד ^(כא)ואין מוציאין ^(כב)למלחמת הרשות אלא על פי בית דין של שבעים ואחד אין ^(כג)מוסיפין ^(כד)על העיר ועל העזרות אלא על פי בית דין של שבעים ואחד אין עושין סנהדריות לשבטים אלא על פי בית דין של שבעים ואחד ^(כה)אין עושין עיר הנדחת אלא על פי בית דין של שבעים ואחד ^(כו)אין עושין עיר הנדחת שלש אבל עושין אחת או שתיים ^(כז)סנהדרין גדולה היתה של שבעים ואחד וקטנה של עשרים ושלשה מנין לגדולה שהיא של שבעים ואחד שְׂנָאֹמֵר ^(כח)אספה לי שבעים איש מזקני ישראל ומושה על גביהן ר' יהודה אומר שבעים יִמוּנִין לַקְטָנָה שהיא של עשרים ושלשה שְׂנָאֹמֵר ^(כט)ושפטו העדה והצילו העדה עדה שופטת ועדה מצלת הרי כאן עשרים ומנין לעדה שהיא עשרה שְׂנָאֹמֵר ^(ל)עד מתי לעדה הרעה הזאת יצאו יהושע וכלב ומנין להביא עוד שלשה ממושבע שְׂנָאֹמֵר ^(לא)לא תהיה אחרי רבים לרעות שומע אני שאחיה עמהם לטובה אם כן למה נאמר אחרי רבים להטות לא כהטייתך לטובה הטייתך לרעה על פי שנים ואין

דִּינֵי מִמוֹנוֹת בְּשִׁלְשָׁה. אחר ששנה דינים בתלמא צבי משמיענו צממה דנין אותם ^(א)הא דלא תנא כופר ושלשים של עבד כדתנן שאר קנסות י"מ משום דשור מיתמו צנ"ג וצמון שהשור בסקילה בעלים משלמין כופר ושלשים של עבד (צ"ק דף מג.) ודלא כר"א דמחייב ע"פ עד אחד וע"פ הצעלים בפרק ארבעה וחמשה (שס מא:) ואין נראה דהא איכא אמוראי התם דסברי דאפי' ר' עקיבא דריש אם כופר לרבות שלא צמונה ונראה לר"ת דכופר ולי' של עבד הוי ככלל חבלות אי נמי תנא ושייר הני ושייר נמי יציאת עבד צראשי אצרים דקנסא הוא וצעי נמי ג' מומחין וללישנא קמא לא חשיב הא שייר דאיכ' למימר דפשיטא ליה דהוי מכלל חבלות אי נמי התנא לא איירי אלא צממון הניתן מיד ליד: ^(מה)

וגומרין בשבעה ואם גמרו בג' מעוברת: ^(סא)סמיכת זקנים ^(ג)ועריפת עגלה בשלשה דברי ר' ^(ד)שמעון ר' יהודה אומר ^(ה)בחמשה ^(ו)החליצה והמיאוינן בשלשה ^(ז)נטע רבעי ^(ח)ומעשר שני שאין דמיו ידועין בהקדשות בשלשה יֶהֱעֲרִכֵן הַמִּטְלָטְלִים בשלשה ר' יהודה אומר אחד מהן כהן ^(ט)והקרקעות ^(י)תשעה וכהן ^(יא)ואדם כיוצא בהן ^(יב)דיני נפשות בעשרים ושלשה יֶהֱרֹבַע וְהַגְּרַבַּע בְּעִשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה שְׂנָאֹמֵר ^(יג)והרגת את האשה ואת הבהמה ואומר ^(יד)ואת הבהמה תהרוגו ^(טו)שור הנסקל בע